

Cyphocleonus trisulcatus

Prästkragespolvivel

Skalbaggar, Vivlar och barkborrar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Akut hotad (CR)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Curculionidae (vivlar), **Släkte:** *Cyphocleonus*, **Art:** *Cyphocleonus trisulcatus* - prästkragespolvivel (Herbst, 1795) **Synonymer:**

Kännetecken

En 8–12 mm lång, brett spolförmad vivel. Färgen är svart med gråfläckig behåring. På nykläckta exemplar är kroppen täckt med en grann orangeröd, pulverartad fjällbeklädnad som lätt faller av. Snytet är framåtriktat och kortare än halsskölden. På dess ovansida finns en tydlig längsås som längst fram grenar ut sig i två.

Utbredning och status

Tidigare påträffad i Skåne, Västergötland, Uppland, Värmland samt på Gotland. Efter 1950 endast påträffad på södra Gotland, där den upptäcktes på 1970-talet. I Norden är arten även funnen i Finland, Danmark och i Baltikum, men både i Finland liksom i Danmark är den klassad som försvunnen. Arten uppges vara starkt minskande i många länder, och i flera av de tyska delstaterna är den starkt hotad eller försvunnen (Rheinheimer et al. 2010). Världsutbredningen sträcker sig från Mellan- och Sydeuropa till västra Sibirien, men med stora luckor i sin sydeuropeiska förekomst.

Ekologi

Lever på prästkrage (*Leucanthemum vulgare*) i varma och torra miljöer, såsom torrängar, hed- och ruderatmarker. Närmare svenska fynduppgifter är endast kända från en lokal på Gotland, där arten är påträffad på öppna, glest bevuxna kalkblekeytor i en utdikad myr. De fullbildade skalbaggarerna är påträffade under små platta kalkstenar nära basen av prästkrageplantor. På plantornas stammar fanns även gnagskador som den fullbildade skalbaggen åstadkommit. Larvutvecklingen är ettårig och sker i värdväxtens rötter och rothals, i vilken de även förpuppas (Rheinheimer et al. 2010).

Hot

Lokalen på Gotland hotas av tilltagande igenväxning med tall och björk, som på längre sikt kommer att förändra florans. Redan under 1990-talet har antalet prästkragar och färgkullor minskat starkt där. Lokalen hyser även den starkaste populationen av grönfläckig kålfjäril i norra Europa, och även denna art hotas av samma förändringar.

Åtgärder

Lokalen måste röjas upp så att inte värdväxterna för både prästkragespolvivel och grönfläckig kålfjäril fortsätter att minska och slutligen försvinner. Vivelns nuvarande status på lokalen bör undersökas och man bör även söka efter ytterligare lokaler för den på Gotland.

Litteratur

Freude, H., Harde, K. W. & Lohse, G. A. 1983. *Die Käfer Mitteleuropas, Band 11*, sid 28.

Hansen, V. 1964. Fortegnelse over Danmarks biller. *Entom. Meddel.* 33: 402.

Koch, K. 1992. *Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie, Band 3*: 250.

Rheinheimer & Hassler (2010) Die Rüsselkäfer Baden-Württembergs. Karlsruhe

Författare

Bengt Ehnström 1999. Rev. Hans-Erik Wanntorp 2006, Christoffer Fägerström 2012. © ArtDatabanken, SLU 2012.